

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11774

Tarih : 06.05.2025

28197

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 02.05.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Belçika'da üniversitede okuyan ve ailesini ziyaret etmek için Türkiye'ye gelen Esila Ayık, 8 Nisan 2025 tarihinde Kadıköy Dayanışma Sahnesi isimli gençlerin yoğun bir konser etkinliği sırasında eline aldığı pankart nedeniyle "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla tutuklanmıştı. Ağır hastalık durumuna ve avukatlarının başvurularına rağmen tahliye edilmeyen Esila Ayık'ın durumu, kaygı ile karşılanmaktadır. Bu hususta tarafınızca yapılan açıklamada; *"Hastaneye kaldırıldı haberleri çıktı, böyle bir durum olmadığı açığa çıktı. Bu şartlar sürekli cezaevi doktorları tarafından kontrol ediliyor, gerekirse hastaneye sevk ediliyor. Hükümlülerin sağlığının devlete emanet olduğunu unutmamak lazım. Onların sağlık şartlarını korumak gerekiyor, bu konudaki talepler de ilgili cezaevi idarelerimiz, hastane raporları ve adli top raporlarıyla onaylanarak devam ediyor"* denmiştir. Öte yandan çok sayıda hasta mahpusun tedavilerinin yapılmadığı, doktor ve hastane sevklerinin düzenli gerçekleşmediği ve bu bahisle hasta mahpusların cezaevinde yaşamını yitirdiği çok sayıda örnek mevzubahistir. Yine çok sayıda hasta mahpusun yaşam hakkının güvence altında olmadığı bilinmekte, ağır hastalıklarına rağmen tahliyeleri de gerçekleşmemektedir.

Esila Ayık'ın durumuna dair bir diğer dikkat çekici husus da esasen tutuklanmayı gerektirecek bir suç kapsamında olmadığı halde cezaevinde oluşudur. Son yıllarda pek çok yurttaş "cumhurbaşkanına hakaret" suçunun muhatabı olurken bu davalardan kaynaklı tutuklamaların da yasanın belirlediği cezanın üst sınırının üzerine çıkmış olduğu gözlemlenmektedir.. Cumhurbaşkanına hakaret suçunun CMK'nın 100/3 maddesi kapsamındaki katalog suçlardan olmamasına rağmen, tutuklamalara dair paylaşılan istatistikler oldukça dikkat çekicidir. Dünya ölçeği ve evrensel hukuk normlarına göre politikacılara yönelik eleştirinin bir suç olarak kabul edilmemesi görüşü hakim olup siyasetçilerin her türlü eleştirinin odağında olabileceği bunun üstlendiği pozisyon itibarıyla verili olduğu kabul görmektedir. Bu bağlamda TCK'den ilgili düzenlemenin kaldırılması gerekirken mevcut durumda yargının bu düzenlemeyi etkin bir şekilde kullanıyor oluşu izaha muhtaçtır.

Bu bağlamda;

1- 8 Nisan 2025 tarihinde gözaltına alınan Esila Ayık'ın savcılıkça ifadesine başvurulmadan Sulh Ceza Hakimliğine tutuklu yargılama amacıyla sevk edilmiş olmasının yasal dayanağı nedir?

2- Esila Ayık'ın avukatlarının savunmalarının değerlendirilmediğine dair iddialar doğru mudur? Şayet doğru ise neden silahların eşitliği ilkesi egale edilmektedir?

3- Kronik böbrek ve kalp hastalığı bulunan Esila Ayık'ın tedavi olanakları sağlanmakta mıdır? Bir dönem ilaçlarının verilmediğine dönük iddialar doğru mudur? Şayet bu iddialar doğru ise ilaç temini yapmayan ilgililer hakkında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Esila Ayık'ın ilaçlarını alamadığı günler, tedavi ve kontrol süreçleri nasıl gerçekleşmiştir? Şayet bu süre zarfında gerekli önlemler alınmadı ise yaşam hakkını riske eden bu uygulamaların sorumluluğu kimdedir?

4- Halihazırda Esila Ayık'ın sağlık durumu nasıldır?

5- Hastaneye sevk sürecindeki gecikmenin sebebi nedir?

6- Esila Ayık'ın avukatlarının tutukluluğa ilişkin itirazları ile ilgili süreç nasıl işleyecektir? Esila Ayık'ın hem hastalık durumu hem de işlediği iddia edilen suçun katalog suçlardan olmamasından bahisle tutuksuz yargılanmasına dönük bir süreç başlatılacak mıdır?

7- Halihazırda kaç kişi cumhurbaşkanına hakaret suçu nedeniyle cezaevindedir?

8- Halihazırda kaç kişi hakkında TCK-299 kapsamında soruşturma başlatılmıştır?

9- Başlatılan soruşturmalar neticesinde kaç kişi hakkında dava açılmış, kaç dosyada kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmiştir?

10- TCK-299 hükmünden yargılanan kaç kişi beraat etmiş, kaç kişi ceza almıştır?

11- Tarafınızca yapılan *"Hastaneye kaldırıldı haberleri çıktı, böyle bir durum olmadığı açığa çıktı. Bu şartlar sürekli cezaevi doktorları tarafından kontrol ediliyor, gerekirse hastaneye sevk ediliyor. Hükümlülerin sağlığının devlete emanet olduğunu unutmamak lazım. Onların sağlık şartlarını korumak gerekiyor, bu konudaki talepler de ilgili cezaevi idarelerimiz, hastane raporları ve adli top raporlarıyla onaylanarak devam ediyor"* açıklaması bağlamında, hasta mahpuslardan durumu ağır olanların hala cezaevinde bulunma gerekçeleri nelerdir?

12- Yine açıklamanız bağlamında, cezaevinde yaşamını yitiren mahpusların varlığı, "hükümlülerin sağlığının devlete emanet olduğu" bilgisi ile çelişmiyor mu?

13- Yine açıklamanız bağlamında, çok sayıda hasta mahpusun zamanında hastaneye sevk edilmediği gerçeğinden hareketle, hastaların durumu, doktorlarca düzenli kontrol ediliyor mu? Hastaneye sevk konusunda "gereklilik" kriterleri nelerdir?

14- Hastane raporlarına rağmen cezaevinde kalan mahpusların varlığı bağlamında, bu duruma uygun olarak tahliye gerçekleştirmeyen ilgililer hakkında adli ve idari işlem yapılmama gerekçesi nedir?

15- Esila Ayık'ın durumu özelinde, Esila'nın maruz kalacağı telafisi imkansız zararların müsebbibi kim olacaktır?